

ARLÓ NAGYKÖZSÉG

Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata

2016.

Arló Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a 33/2005. (II.25.) határozatával elfogadta szociális szolgáltatástervezési koncepcióját, a dokumentum felülvizsgálata két évente megtörtént.

Jelen koncepció elkészítése során alapul vettük az alapkoncepcióban foglaltakat, illetve a dokumentum két évente felülvizsgálatai alkalmából megfogalmazott célokat. A statisztikai adatok változásainak elemzésekor általában a 2013. évi adatokat tekintettük bázisévnek, felhasználva a népszámlálás település soros tábláit és elemzéseit.

Az elemzések középpontjában a szociális és gyermekvédelem hatálya alá tartozó szolgáltatások állnak, az egészségügy, az oktatás és foglalkoztatáspolitikai jelen helyzetének alakulásáról csak rövid kitekintést nyújt e koncepció.

A 2016. évi felülvizsgálat módszertana követi az előző évek struktúráját: a koncepció tartalmazza az elmúlt két év eredményeit, helyzetképet ad és aktualizálja a demográfiai mutatókat, a szociális ellátórendszert valamint a legfőbb jogszabályi változásokat, vázolja a megjelenő új szolgáltatási igényeket.

Az alapkoncepció és annak felülvizsgálatai az Szt.-ben meghatározott kötelező tartalmi elemeken túl felmérte a kötelezően ellátandó feladatok és a hiányzó szolgáltatások helyzetét, kijelölte a legfőbb fejlesztési irányokat.

Tájékoztatást adott az ellátórendszer, a szolgáltatások ütemtervének alakulásáról, valamint kiemelten foglalkozott a gyakorta változó jogszabályi környezetből adódó nehézségekkel, amely mind az ágazatban dolgozók napi szakmai munkáját, mind pedig a rövid, közép vagy hosszú távú tervezést megnehezítette.

Az Önkormányzat célja a dokumentumokban foglaltaknak alapján:

- a szociális szükségleteket lefedő szociális és gyermekjóléti rendszer működtetése,
- az azonos szolgáltatást nyújtó intézmények esetén a szolgáltatások területi összehangolása,
- az ellátás színvonalának megőrzése,
- a megjelenő új igények feltérképezése,
- az intézmények közötti szakmai munka erősítése a kompetencia-határok tiszteletben tartásával,
- az együttműködés további bővítése a működő civil és egyházi szervezetekkel,
- az önkormányzati fenntartású intézmények hatékony együttműködésének erősítése, a szakmai munka támogatása.

Az önkormányzat vezetésének fontos célkitűzése, hogy megőrizze az elért eredményeket, ellátási biztonságot nyújtson az arra rászorulóknak, illetve prevenciós lehetőségeket biztosítson a község lakosságának.

I. 1. A jogszabályi környezet főbb változásai

2012. július 1-jétől a „TEVADMIN-KENYSZI” rendszer napi jelentési kötelezettséget ír elő szinte valamennyi személyes gondoskodási formánál. Ennek értelmében a szociális és a gyermekjóléti ellátást nyújtó intézmények egy központi nyilvántartásba történő ügyfél- regisztráció után napi igénybevételi jelentésre kötelezettek.

2013. január 1-jétől országsszerte járási hivatalok álltak fel. Legfontosabb feladataik a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása.

A korábban önkormányzat hatáskörébe tartozó feladatok közül az időskorúak járadéka, az alanyi ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása 2013. január 01. napjától a járási hivatal hatáskörébe tartozik.

Az okmányirodák mellett a járási hivatalokhoz kerültek a fővárosi, megyei kormányhivatalok szakigazgatási szerveinek helyi szervei is (pl.: körzeti földhivatalok, munkaügyi kirendeltségek, gyámhivatal).

A normatív lakásfenntartási támogatási formánál a jogosultságot érintő jövedelmi értékhatár megemelésre került.

2013-tól a polgármesteri hatáskörben intézhető átmeneti segély és temetési segély, rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény formája megszűnt, egy új segélyezési forma, az önkormányzati segély lépett hatályba, 2015-től pedig települési támogatást nyújtanak az önkormányzatok.

Demográfiai adatok

Állandó lakosság szám 2016. január 1-jén 4028 fő.

Születés és halálozás

Év	Születések száma	Halálozások száma
2014	67	49
2015	73	44

Lakosság életkor szerinti megoszlása 2016. január 1-jén:

Korosztály	2016 (fő)
0-13 éves	948
14-17 éves	272
18-54 éves	1969
55-69 éves	544
70-X éves	295

Fogyatékosok száma 2016. január 1-jén:

Fogyatékoság formája	Fogyatékosok száma
Mozgáskorlátozott	23
Értelmi fogyatékos	17
Látássérült	13
Siket és nagyothalló	6

I.3. Társadalmi környezet

Művelődési, oktatási intézményi ellátottság:

- Óvodák száma: 1, gyermeklétszám: 150 fő
- Általános iskola: 1. osztályosok száma: 49, tanulók száma: 367
- Könyvtár: 1
- Múzeum: 1 (Tájház)

Egészségügyi intézmények:

- felnőtt háziorvosi körzetek száma: 2
- gyermek háziorvosi körzetek száma: 1
- fogorvosi körzetek száma: 1
- védőnői körzetek száma: 3

Gyógyszertárak száma: 1

Szociális szolgáltatások:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- *család és gyermekjóléti szolgálat*
- támogató szolgáltatás (Ózd Kistérségi Társulás közreműködésével)
- közösségi ellátás (Ózd Kistérségi Társulás közreműködésével)

Szociális intézmények:

- Idősek Klubja 20 férőhellyel

Gyermekjóléti szolgáltatás:

- *Család és Gyermekjóléti szolgálat*

II. Alapelvek, értékek

- Arló valamennyi lakosának joga van az emberhez méltó életre, mindenki számára biztosítani kell a szociális minimumot.
- Arló valamennyi lakosa számára biztosítani kell, hogy törvényben rögzített jogaival – így szociális jogaival is – élni tudjon.
- Arló lakosai – nemre, vallásra, nemzeti, etnikai hovatartozásra, politikai vagy más véleményre, korra, a cselekvőképesség hiányára vagy korlátozottságára, fogyatékoságára tekintet nélkül – jogosultak igénybe venni a szociális szolgáltatásokat és ellátásokat.

- Arló Nagyközség Önkormányzata elutasít mindennemű hátrányos megkülönböztetést és előítéletet.
- Arló Nagyközség Önkormányzata szociálpolitikájának elsődleges feladata a védelem, amely az egyén, a család, a köz és a helyi társadalom védelmét jelenti. Az önkormányzat szociálpolitikája a helyi társadalom zavartalan együttélését, működését szolgálja.
- A szociális szolgáltatások és ellátások középpontjában az embernek, az egyénnek és a családok szociális egyensúlya helyreállításának kell állnia. Minden segítséget meg kell adni, hogy a rászoruló minél tovább saját lakásában élhessen.
- A szociálpolitikának a szociális biztonság megteremtésére kell törekedni annak érdekében, hogy senki ne szenvedjen szükséget, illetve a szükséget szenvedők ne maradjanak ellátás nélkül.
- Törekedni kell a relatív biztonság érvényre juttatására, vagyis arra, hogy bármely társadalmi „kockázat” bekövetkeztekor, szociális szükséghelyzetben az egyén, a család életszínvonala lehetőség szerint ne süllyedjen túlságosan nagyot.
- Erősíteni kell a szociálpolitikai beavatkozások preventív jellegét annak érdekében, hogy megelőzzük, megakadályozzuk a negatív következményekkel járó helyzetek kialakulását.
- Differenciáltan kell nyújtani a szociális szolgáltatásokat és ellátásokat annak érdekében, hogy mindenki olyan szolgáltatásban és ellátásban részesüljön, melyet szükségletei indokolnak és a jogosult ott és olyan mértékben kapja meg a támogatást, ahol az számára a legmegfelelőbb. Fontos elv, hogy az ellátás minden esetben egyénre szabott legyen.
- Az egészségügyi és szociális ágazat szervezeti felépítésénél, az ellátási és gondozási szolgáltatások biztosításánál figyelembe kell venni az idős személyek sajátos igényeit, ide értve az idős korra jellemző betegségeket, kezelésére szolgáló gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök megszerzésének lehetőségét, anyagi helyzetükkel összhangban.
- Az idős személyeknek joguk van az egészséges életkörülményekhez és életvitelhez, koruknak és egészségi állapotuknak megfelelő színvonalú egészségügyi ellátáshoz és szolgáltatáshoz, szociális gondozáshoz.
- A szociális szolgáltatásokban és ellátásokban a szubszidiaritás elvének kell érvényesülnie; a szociális kérdések ott kerüljenek megoldásra, ahol az érintettek és érdekelték legközelebb vannak jelen, ahol a legtöbb információ áll rendelkezésre.
- A szociálpolitika a teljes körű társadalmi integrációt segíti elő.
- A szociális szolgáltatásokban és ellátásokban a szektorsemlegesség elve érvényesül, azonos eséllyel és feltételekkel kapcsolódhatnak be a szféra működtetésébe az állami, önkormányzati, piaci, egyházi szervezetek.
- A szociális védelmi rendszert képessé kell tenni a folyamatos megújulásra, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokat hatékonyabban és hatásosabban tudja felhasználni a minőségi ellátások felé történő elmozdulás érdekében.
- A hatékonyság és a hatásosság az önkormányzati szociálpolitikával szemben meghatározott alapvető követelmény. A hatásosság elvéből fakadóan a jogosultak legszélesebb körének kell hozzájutnia az ellátásokhoz ill. szolgáltatásokhoz. A hatékonyság követelménye pedig megkívánja, hogy a rendelkezésre álló erőforrás felhasználásával a valóban rászorulóknak kell hathatós segítséget nyújtani.

III. A település szociálpolitikájának főbb jellemzői

Az Sztv. az önkormányzatok számára kötelezővé tette a helyi szabályozási rendszer kialakítását, melyet rendeleti formában kellett megjeleníteni. Ennek a feladatnak eleget téve Arló Nagyközség Önkormányzata is megalkotta és folyamatosan felülvizsgálja a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb pénzbeli és természetbeni támogatásának rendszeréről, a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások intézményi térítési díjáról szóló helyi rendeletét az igények és lehetőségek, valamint a törvényi változások függvényében.

Önkormányzatunk figyelemmel van a lakosság teherbíró képességére és ennek függvényében határozza meg a rászorultságtól függő ellátásokat. Ide tartozik a házi segítségnyújtás, valamint az Idősek Klubjában az ellátás egy részének térítésmentes biztosítása. Ezek a támogatások a saját erőforrások terhére kerülnek kifizetésre ill. biztosításra. Az Önkormányzat képviselő-testülete felismerte, hogy Arló lakossága nem terhelhető tovább, ezért további helyi adókat nem vezetett be, ezzel nem kevés saját bevételtől esett el Arló, ugyanakkor a családok zsebében jelentős pénzt hagyva.

Arló nagyközségben az alábbi szolgáltatásokat kell biztosítani:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- *családsegítés, gyermekjóléti szolgálat*
- nappali ellátás,

Fenti szolgáltatások közül jelenleg mindet működteti önkormányzatunk az Arlói Szociális Alapszolgáltatási Központon keresztül. A nappali ellátások közül az idősek nappali ellátása működik jelenleg. Igény lenne fogyatékosok és pszichiátriai betegek nappali ellátásának működtetésére, de anyagi források hiányában ez idáig nem valósulhatott meg.

Az Alapszolgáltatási Központ tevékenységéről, a szociális szolgáltatások helyzetéről, valamint a gyermek- és ifjúságvédelem terén végzett munkáról az önkormányzat évente tájékoztatást kap.

III. 1. Pénzbeli és természetbeni ellátások:

Arló Nagyközség Önkormányzata képviselő-testületének 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendeletében szabályozza a pénzbeli és természetben nyújtott települési támogatások formáit.

Rendszeres ellátás:

- Lakásfenntartási támogatás: a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A támogatás kizárólag természetben nyújtható az önkormányzatnál fennálló közkifolyó vízdíj tartozásra, közüzemi díjakra, tüzelő beszerzésére.
- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Eseti ellátások:

- Gyermekek és fiatal felnőttek települési támogatása
- Rendkívüli települési támogatás

III.2. Szociális alapszolgáltatások:

A jelenleg működő szociális ellátórendszer a jelentkező igényeket kielégíti, költségvetési fedezet rendelkezésre áll. Költségvetési fedezet hiányában egyetlen igényt nem kellett elutasítani.

A személyi és tárgyi feltételek adottak az ellátórendszer működéséhez.

III.2.1.Étkeztetés:

Az étkeztetés keretében annak a szociálisan rászorulóknak a részére napi egy meleg ebédet kell biztosítani, aki önmaga vagy eltartottja részére ezt tartósan vagy átmeneti jelleggel biztosítani nem képes.

Az ebédet hétköznap a Napsugár Konyha és Étterem főzőhelyéről történő elszállítással biztosítja az Alapszolgáltatási Központ.

Jelenleg 150 ellátottal van ellátási szerződésünk.

III.2.2.Házi segítségnyújtás:

Az önmaguk ellátására csak segítséggel képes személyek saját lakásán történő gondozását főállású és *közfoglalkoztatottakkal* biztosítja a Központ.

Az ellátás iránti igény évek óta mérsékelten emelkedik. Jelenleg 56 idős, és/vagy önmaga ellátására korlátozottan képes ellátottat gondozunk.

III.2.3.Család és Gyermekjóléti Szolgálat:

2016. január 1-jétől a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat. A szolgálat munkájának célja a működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.

III.2.4.Idősek Nappali Ellátása:

Az Idősek Klubja a 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosított lehetőség a nappali tartózkodásra, társas kapcsolatok, valamint az alapvető higiénés szükségletek kielégítésére, napközbeni étkezés igénybevételére.

Az Idősek Klubjában napi háromszori étkezést, valamint tisztálkodási, mosási lehetőséget biztosít az intézmény. Rendszeres programok szervezésével teszi változatossá a szolgáltatást igénybe vevők életét. *A működési engedély alapján az engedélyezett intézményi férőhelyek száma 20 fő. Az elmúlt 1 év leforgása alatt intézményünkben klubtagként nyilvántartott idősek száma 16 fő, ebből 1 fő férfi és 15 fő nő.*

IV. Működtetési, finanszírozási struktúra:

Az Alapszolgáltatási Központon belül működő szolgáltatások finanszírozásának pillére az állami normatív támogatás, amely az ellátottak számától, illetve egyes szolgáltatások esetében a lakosságszámtól függő összeg. A normatív támogatás mellett másik jelentős bevétele az intézménynek a szolgáltatásokért fizetendő térítési díj. Ennek mértékét az Önkormányzat minden esetben úgy állapítja meg, hogy az a törvényi előírásoknak megfeleljen, és a szolgáltatást igénybe vevők lakosságra se rójon ki jelentős terheket. Ez a két bevételi forrás nem lenne elegendő a működési kiadások fedezésére, ahhoz a fenntartó önkormányzat is jelentős mértékben hozzájárul. A fejlesztési szükségletek kielégítésére rendszerint pályázati forrásokat veszünk igénybe, amelyek a folyamatos fejlődést biztosítják az intézmény számára. Az utóbbi időben jelentős mértékű adományt kapott/kap községünk, melyből nemcsak a rászorulókat részesülnek jelentősen, hanem az intézmény fejlődését is szolgálja.

V. Személyi és tárgyi feltételek:

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet szerinti szakmai létszám:

Család és Gyermekjóléti Szolgálat : 3 fő családsegítő

Idősek Klubja: 1 fő klub vezető 1 fő gondozónő, 4 ó

Házi segítségnyújtás: 5 fő gondozónő, 1 fő 4 órában,

Konyha: 1 fő konyhavezető 2 fő szociális segítő, 1 fő ételmezésvezető, 4 fő szakács, 1 cukrász, 2 fő konyhai kisegítő.

Az Alapszolgáltatási Központ feladatellátásához a fenntartó minden évben biztosít kisegítő alkalmazottakat közfoglalkoztatás keretében, akik a házi segítségnyújtásban tevékenykednek.

VI. Felmért igények:

A *Család és Gyermekjóléti Szolgálat* és az *Idősek Klubja* munkatársai rendszeresen készítik a településen élők körében felméréseket a jelenleg működő szolgáltatásokról, valamint egyéb ellátások iránti igényekről. Ezekből kiderül, hogy a település idősebb lakosságának megalapozott igénye egy tartós elhelyezést nyújtó idősek otthona. A jelenleg érvényben lévő törvény ezt az ellátási formát nem teszi kötelezővé településünk számára, de a helyi előregedő társadalmi szükséglet gondolkodásra sarkall. Jelenleg társulási formában tudjuk az idősek számára ezen lehetőségeket felajánlani, az igénybevétel akadálya sok esetben a férőhely hiánya.

Gyakorlati tapasztalat alapján nagy szükség lenne egy anya- és gyermekotthonra, valamint családok átmeneti otthonára, annál is inkább mivel az ózdi Családok Átmeneti Otthona megszüntetésre került.

VII. Fejlesztési feladatok:

A szociális étkeztetést és gyermekétkeztetést jelenleg a Napsugár Konyha-Étterem biztosítja. *A külső szállítótól vásárolt szolgáltatást sikerült megszüntetni, mivel a konyha épületén és berendezésein jelentős beruházást, valamint felújítást sikerült megvalósítani.*

VIII. Kistérségi Társulás által biztosított ellátások:

- Községi szociális munka szenvedélybetegekkel,
- Támogató szolgálat,
- Tartós bentlakást nyújtó idősök otthona,
- Gyermek átmeneti otthona,
- Hajléktalan ellátások.

IX. A koncepcióban foglaltak végrehajtásától várt eredmények:

- Az alapelvekben megfogalmazottak érvényesülése, a helyi szociálpolitikához kapcsolódó döntések, a működés átláthatósága.
- A tudatos és tervezhető ágazati szolgáltatás és minőségfejlesztés.
- A ráfordítások és források harmonizálása, a hatékonyság növelése.
- A helyi szociálpolitika nyitott rendszerként való működése.
- A különböző érdekek eredményes egyeztetése és beépítése a döntéshozatali mechanizmusba.
- A szolgáltatások színvonalának megtartása, lehetőség szerinti emelése.

Arló, 2016. október 26.

*Vámos Istvánné dr.
polgármester*

A települési önkormányzat fenntartásában működő szolgáltatások fejlesztési feladatai

Intézmény		Jelenlegi kapacitás	Tervezett fejlesztések				Saját erő	Tervezett kapacitás
Neve	Alapfeladata		Tartalma	Éve	Költsége	Forrása		
Főzőkonyha	Szociális étkeztetés Iskolai étkeztetés Dolgozói étkeztetés	600	Gépek, berendezések cseréje, korszerűsítése	2012.	5-10 MFt	Szakmai pályázat	05-1 MFt	600
Idősek Klubja	Épület	20	Korszerűsítés, bővítés	2017- 2018.	50 MFt	Pályázat	0	20 fő

ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT
ALAPSZOLGÁLTATÁST IGÉNYBE VEVŐK

Szolgáltatás formája	2014.	2015.	2016.
Étkeztetés	180	150	131
Házi segítségnyújtás	74	71	54
Idősek Klubja	17	17	16
Családsegítést az év folyamán igénybe vevők	142	115	113